

ESG & Economie

Group Economics | 21 oktober 2024

Welke EU-landen zullen het meest te lijden hebben van extreme klimaatrampen?

Aline Schuiling, Senior Econoom Duurzaamheid aline.schuiling@nl.abnamro.com

- Klimaatverandering zal leiden tot een toenemend aantal klimaat- en weegerelateerde rampen, zoals temperatuurextremen, stormen, overstromingen, droogte en bosbranden.
- Deze rampen zijn de acute fysieke risico's van klimaatverandering, die kunnen leiden tot aanzienlijke directe economische schade, zoals het verlies van gebouwen, vee, natuurlijke hulpbronnen en infrastructuur, die in de meeste gevallen slechts gedeeltelijk is verzekerd.
- Een toenemend aantal weer- en klimaatgerelateerde rampen kan ook een effect hebben op de economische groei op de langere termijn via een vermindering van de kapitaalvoorraad en de productiviteit; de meeste empirische studies vinden een negatief effect op het bbp-niveau 10 jaar na de ramp, dat meestal groter is in lage-inkomenslanden met een lage verzekeringsgraad.
- Regeringen hebben aanzienlijke bedragen uitgegeven aan noodhulp na onverzekerde verliezen als gevolg van klimaat- en weegerelateerde rampen, zoals het vervangen van beschadigde of verloren activa van bedrijven en huishoudens en het herstellen van infrastructuur ...
- ... en overheidsfinanciën kunnen ook indirect worden beïnvloed door weer- en klimaatrampen, via lagere potentiële toekomstige bbp-groei (wat lagere belastinginkomsten betekent), hogere risicopremies en het ontstaan van voorwaardelijke verplichtingen (via overheidsgaranties voor lokale overheden en bedrijven en steun aan noodlijdende financiële instellingen).
- Het risico van niet-verzekerde schade door acute fysieke klimaatrampen is momenteel het grootst in het zuidelijke en centraal-oostelijke deel van de EU en het kleinst in het noorden van de EU. Op de middellange tot lange termijn en in scenario's van hogere wereldwijde temperatuurstijgingen verschuiven deze risico's in de richting van de landen in het westelijke deel van de EU.
- Voor de individuele EU-landen hebben we een rangschikking gemaakt van de landen/regeringen die momenteel een relatief hoge schuldratio hebben en die de komende jaren waarschijnlijk ook te maken krijgen met de hoogste niet-verzekerde kosten van klimaat- en weegerelateerde rampen. Dit zijn Griekenland, Hongarije, Italië, Portugal en Spanje.

Inleiding

Klimaatverandering en opwarming van de aarde zullen naar verwachting leiden tot een toenemend aantal klimaat- en weegerelateerde rampen. Hoewel de jaarlijkse gegevens schommelen, lijken de kosten van deze rampen in verhouding tot het bbp een stijgende trend te vertonen en zullen ze de komende jaren naar verwachting blijven stijgen, zelfs in een scenario waarin de doelstellingen van de Overeenkomst van Parijs worden gehaald en de stijging van de mondiale temperatuur beperkt blijft tot ruim onder de 2°C boven het pre-industriële niveau (zie bijvoorbeeld het JRC PESETA IV-rapport van de Europese Commissie (EC) ([hier](#)) en het Europees Milieuagentschap (EEA) ([hier](#))). Klimaat- en weegerelateerde rampen kunnen een aanzienlijke impact hebben op de economie en de overheidsfinanciën, via

verschillende kanalen; zowel direct als indirect. In deze publicatie onderzoeken we de economische impact van klimaat- en weergelateerde rampen in de EU en kijken we hoe kwetsbaar verschillende EU-landen/overheden zijn voor het risico dat de kosten van deze rampen de overheidsfinanciën de komende decennia laten ontsporen. We richten ons eerst op de directe kosten op korte termijn van klimaat- en weergelateerde rampen en richten ons tot slot op de economische gevolgen op de langere termijn. In een vervolgnota zullen we dieper ingaan op de gevolgen voor de overheidsfinanciën van verschillende EU-landen en het soevereine risico.

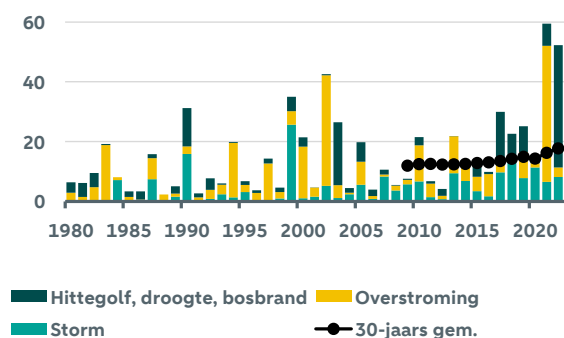
Wat en waar zijn de belangrijkste weer- en klimaatrampen in de EU?

Gegevens van het Europees Milieuagentschap (EEA, zie [hier](#)) laten zien dat in de periode 1980-2022 naar schatting een totaal verlies van 650 miljard euro (in prijzen van 2022 en gelijk aan 4% van het bbp van 2022) is geleden door klimaat- en weerrampen in de EU. Ongeveer 43 procent van het totaal werd veroorzaakt door hydrologische rampen (voornamelijk overstromingen), 29 procent door meteorologische rampen (zoals storm en hagel) en de rest door klimatologische rampen, waarvan ongeveer 20 procent hittegolven en ongeveer 8 procent droogte, bosbranden en koudegolven samen. Zoals de grafiek links hieronder laat zien, kan de jaarlijkse impact van klimaat- en weergelateerde rampen volatiel zijn, maar de trend lijkt duidelijk toe te nemen. Het voortschrijdend gemiddelde over 30 jaar is gestegen van ongeveer 12 miljard euro in 2010 tot ongeveer 18 miljard euro in 2022, waarbij de totale kosten gelijk waren aan 0,3% van het bbp in 2021 en 2022.

In een afzonderlijk rapport *The Fiscal Impact of Extreme Weather and Climate Events: Evidence for EU Countries* (zie [hier](#)) laat de Europese Commissie (EC) zien dat een uitsplitsing van de gegevens in twee perioden, 1980-1999 versus 2000-2020, aangeeft dat het aantal overstromingen en stormen in de jaren 2000-2020 elk meer dan verdubbeld is ten opzichte van 1980-1999, terwijl het aantal perioden van extreme temperatuur en droogte in de twee tijdspannen relatief stabiel is gebleven. Bovendien kwamen in de periode 2000-2020 overstromingen het vaakst voor in Centraal-Europa (het vaakst in Roemenië, Italië en Frankrijk), stormen in Centraal- en Zuid-Europa (het vaakst in Frankrijk, Duitsland, Polen en Italië), bosbranden in Zuid-Europa (het vaakst in Spanje, Portugal, Griekenland en Kroatië) en droogte in Centraal- en Zuid-Europa (het vaakst in Italië, Bulgarije, Polen, Kroatië en Portugal). Landen in het noordelijke deel van de EU (zoals Zweden, Finland, Denemarken en de Baltische staten) hebben allemaal zeer weinig van de bovengenoemde rampen gemeld. Omdat landen met een groter landoppervlak een grotere kans hebben om getroffen te worden door klimaat- en weergelateerde rampen, hebben we de economische verliezen per vierkante kilometer en per hoofd van de bevolking uitgezet (grafiek rechtsonder). Het blijkt dat Luxemburg, Duitsland, België en Italië volgens deze meting het zwaarst worden getroffen, terwijl we onder de minst zwaar getroffen landen (het linker/onderste gedeelte van de grafiek) landen vinden als Zweden, de Baltische staten, Ierland en Finland.

Verliezen door weer- en klimaatrampen - EU

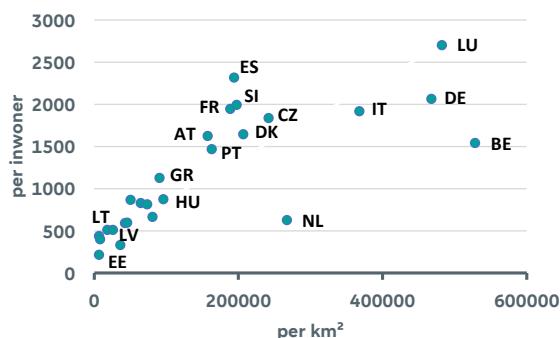
Miljard euro (prijzen van 2022)

Bron: EEA, ABN Amro Group Economics

Verliezen niet gelijkmatig verdeeld over EU-landen

Totale verliezen, 1980-2022 in euro's

Bron: EEA, EC, ABN Amro Group Economics

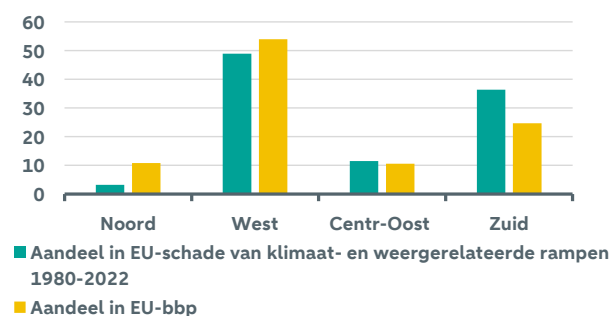
In welke landen zijn de overheidsfinanciën het meest kwetsbaar?

De overheidsfinanciën kunnen op verschillende manieren beïnvloed worden door klimaat- en weergelateerde rampen, zowel direct als indirect. De directe kosten voor de overheid bestaan voornamelijk uit noodhulp, zoals het vervangen van beschadigde of verloren activa van bedrijven en huishoudens en het herstellen van kritieke infrastructuur. Daarnaast kunnen de economische groei en de belastinginkomsten dalen door een afname van de

arbeidsproductiviteit, lagere consumptie en investeringen en verstoringen van de wereldwijde handelsstromen. Ook kan de overheid verliezen lijden door het ontstaan van voorwaardelijke verplichtingen zoals overheidsgaranties voor bedrijven, overdrachten aan lokale overheden en overheidssteun aan noodlijdende financiële instellingen. Ten slotte kan een grote kwetsbaarheid voor acute fysieke klimaatrisico's de onzekerheid verhogen en de kredietwaardigheid van landen aantasten, waardoor de risicopremie op overheidsschuld stijgt. Samenvattend kan het effect van klimaat- en weegerelateerde rampen op het niveau van de schuldquote van de overheid worden veroorzaakt door veranderingen in het primaire begrotingssaldo (d.w.z. het begrotingssaldo exclusief rentebetalingen), door veranderingen in de groei van het bbp en door veranderingen in het renteniveau. In deze notitie bespreken we de directe impact op het begrotingssaldo van de overheid en de impact op de economische groei op langere termijn. In een vervolgnota gaan we dieper in op de langetermijntrajecten van de overheidsschuld van verschillende EU-landen.

Zuidelijke landen het meest kwetsbaar ...

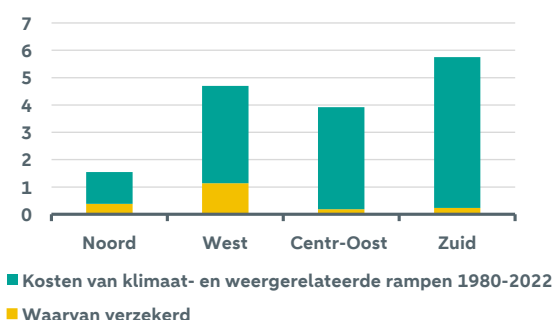
% aandeel

Bron: EEA, EC, ABN Amro Group Economics

... en met een lage verzekeringsdekking

% bbp van 2023

Bron: EEA, EC, ABN Amro Group Economics

Afkortingen van regio's en landen:

Noordelijke EU: Denemarken (DK), Estland (EE), Finland (FI), Ierland (IE), Letland (LV), Litouwen (LT), Zweden (SE),

Westelijke EU: Oostenrijk (AT), België (BE), Frankrijk (FR), Duitsland (DE), Luxemburg (LU), Nederland (NL)

Centraal-Oostelijke EU: Bulgarije (BG), Tsjechië (CZ), Hongarije (HU), Polen (PL), Roemenië (RO), Slowakije (SK)

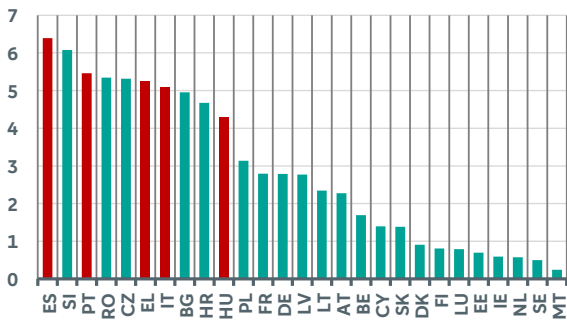
Zuidelijke EU: Kroatië (HR), Cyprus (CY), Griekenland (EL), Italië (IT), Malta (MT), Portugal (PT), Slovenië (SI), Spanje (ES)

De kwetsbaarheid van een overheid voor acute fysieke klimaatrisico's wordt bepaald door de potentiële toekomstige (niet-verzekerde) verliezen door klimaat- en weegerelateerde rampen en hoe hoog de schuldquote van de overheid is op het moment dat deze zich voordoen. Wanneer we kijken naar de potentiële verliezen door klimaatgerelateerde rampen, wordt de EU opgesplitst in vier hoofdregio's: Noord, West, Centraal-Oost en Zuid (zie uitleg en details onder de grafieken). Landen in het zuidelijke deel van de EU zijn het meest kwetsbaar voor deze acute fysieke risico's in verband met klimaatverandering. Het aandeel van de regio in de totale verliezen van deze rampen in de periode 1980-2022 is aanzienlijk hoger dan het aandeel van de regio in het bbp van de EU, terwijl slechts een klein deel van de kosten in verband met acute fysieke klimaatrisico's verzekerd is (zie bovenstaande grafieken). Dit betekent dat in het zuidelijke deel van de EU een groot deel van deze verliezen onverzekerd is, terwijl tegelijkertijd het vermogen van de overheid om deze kosten te financieren uit binnenlandse belastinginkomsten relatief laag is vergeleken met de andere EU-regio's. In het noordelijke en westelijke deel van de EU is dit andersom, wat betekent dat overheden de onverzekerde verliezen van acute fysieke risico's gemakkelijker kunnen dragen.

Om te beoordelen van welke individuele landen de overheidsfinanciën het meest kwetsbaar lijken, hebben we de niet-verzekerde verliezen door klimaatrampen in het verleden vergeleken met het huidige niveau van de schuldratio van de overheid (zie de twee grafieken hieronder). Op basis van deze ranglijst kunnen we landen aanwijzen die zowel in de top-10 staan van landen met de hoogste onverzekerde verliezen als in de top-10 van landen met de hoogste schuldratio. Dit zijn: Spanje, Portugal, Griekenland, Italië en Hongarije (zie onderstaande grafieken).

Onverzekerde acute fysieke klimaatverliezen

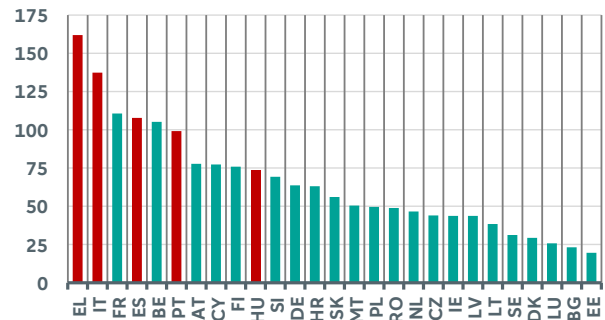
Totale onverzekerde verliezen 1980-2022, % bbp van 2023

Bron: EEA, EC, ABN Amro Group Economics

Schuldratio's van de overheid

% bbp, 2023

Bron: ABN Amro Group Economics

Toekomstscenario's voor de kosten van klimaatgerelateerde rampen

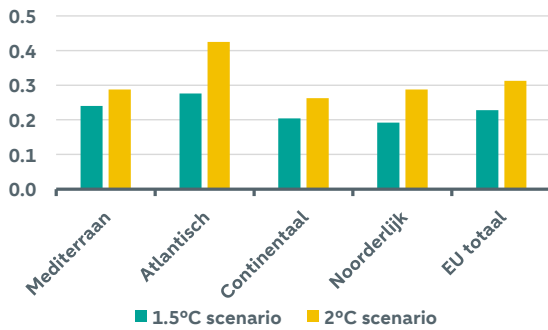
Voor het schatten van de potentiële kosten voor overheden van toekomstige verliezen door acute fysieke klimaatrampen op de middellange tot lange termijn moeten scenario's voor toekomstige klimaatverandering en opwarming van de aarde gebruikt worden. In het JCR Peseta IV rapport van de EC (link hierboven) worden drie scenario's gepresenteerd. Eén in overeenstemming met de centrale doelstelling van de Overeenkomst van Parijs om de mondiale temperatuurstijging tot het einde van deze eeuw te beperken tot ruim onder de 2°C ten opzichte van het pre-industriële niveau (het 1,5°C-scenario), één waarin de mondiale temperatuur met 2°C stijgt en één waarin de mondiale temperatuur met 3°C stijgt. Gezien het feit dat de schattingen omgeven zijn met onzekerheid, lijken algemene schattingen voor brede regionale trends het meest adequaat. Desondanks hebben we ook een schatting gemaakt van de potentiële impact op het niveau van individuele landen.

Bij de raming van de potentiële kosten van klimaat- en weergeerelateerde rampen op de langere termijn vermeldt de EC dat de geaggregeerde regionale cijfers een aanzienlijke heterogeniteit tussen landen en klimaatgebeurtenissen verhullen en dat de cijfers een onderschatting (ondergrens) van de verwachte impact vormen, aangezien ze het effect van extreme gebeurtenissen of de risico's van het passeren van zogenaamde *kantelpunten in het klimaat* ("kritische waarden in een systeem, die, als ze gepasseerd worden, leiden tot een significante verandering in de condities van het systeem, die in de meeste gevallen onomkeerbaar blijkt", IPCC) niet volledig weergeven. Het doel van de schattingen is om "het algemene patroon van de gevolgen van klimaatverandering in de hele EU en de potentiële voordelen van klimaatbeleid weer te geven". Volgens het Peseta IV-rapport zouden in het scenario van een wereldwijde temperatuurstijging van 3°C de kosten van acute klimaatrampen kunnen oplopen tot ongeveer 1,4% van het bbp per jaar in de EU in totaal rond 2100. In het meest gunstige scenario, waarin de opwarming van de aarde beperkt blijft tot 1,5°C, kunnen de kosten beperkt blijven tot ongeveer 0,3% van het bbp per jaar aan het eind van de eeuw (ongeveer 0,2% halverwege de eeuw). In het scenario van 2°C opwarming van de aarde zouden de jaarlijkse verliezen oplopen tot ongeveer 0,7% bbp tegen het einde van de eeuw (ongeveer 0,3% halverwege de eeuw - zie onderstaande grafieken).

Het PESETA IV-rapport gebruikt een andere regionale indeling voor EU-landen dan de EEA (zie hieronder). Het belangrijkste verschil is dat sommige West- en Noord-Europese landen in het PESETA IV-rapport als Atlantisch worden aangemerkt. Op basis van de gegevens en berekeningen in het PESETA IV-rapport en het EC-rapport *The Fiscal Impact of Extreme Weather and Climate Events* (link hierboven), kunnen de volgende ruwe schattingen worden gemaakt van de ondergrens van de toekomstige economische kosten van klimaat- en weergeerelateerde rampen in de verschillende regio's.

Ondergrens jaarlijkse verliezen *midden v.d. eeuw*

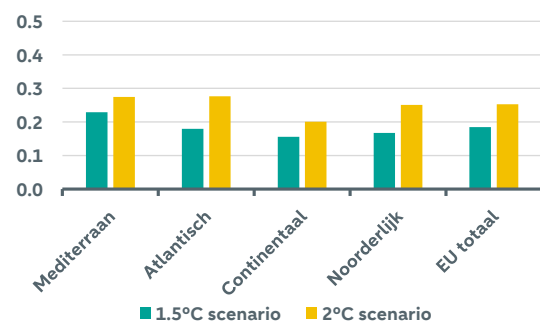
% bbp

Bron: EC, ABN Amro Group Economics

... momenteel overzekerd

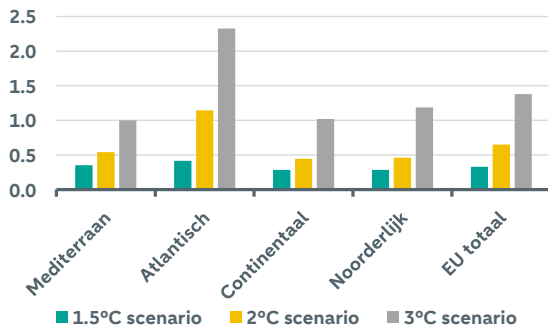
% bbp

Bron: EC, ABN Amro Group Economics

Ondergrens jaarlijkse verliezen *eind van de eeuw*

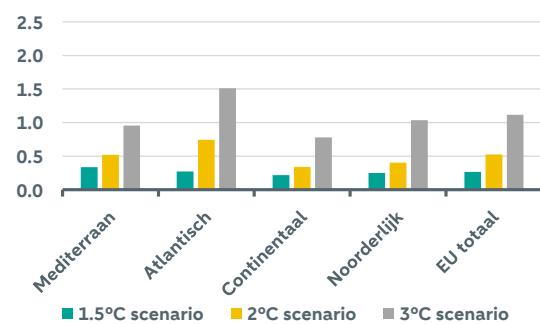
% bbp

Bron: EC, ABN Amro Group Economics

... momenteel overzekerd

% bbp

Bron: EC, ABN Amro Group Economics

Afkortingen van regio's en landen:

Noordertlijk: Estland (EE), Finland (FI), Letland (LV), Litouwen (LT), Zweden (SE),

Atlantisch: Ierland (IE), België (BE), Frankrijk (FR), Luxemburg (LU), Nederland (NL)

Continentaal: Oostenrijk (AT), Bulgarije (BG), Tsjechië (CZ), Denemarken (DK), Duitsland (DE), Hongarije (HU), Polen (PL), Roemenië (RO), Slowakije (SK)

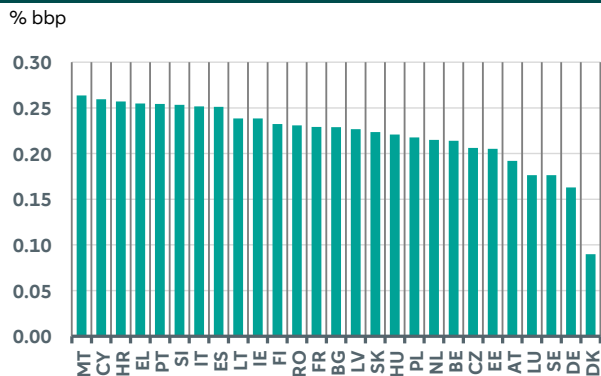
Mediterraan: Kroatië (HR), Cyprus (CY), Griekenland (EL), Italië (IT), Malta (MT), Portugal (PT), Slovenië (SI), Spanje (ES)

Bovenstaande berekeningen geven aan dat op de middellange (2050) en lange (2100) termijn de regio die de meeste verliezen lijdt geleidelijk zal verschuiven naar de Atlantische landen in het westen van de EU vanwege de verwachte grotere kwetsbaarheid van dit gebied voor overstromingen. Hoewel de Atlantische landen momenteel de hoogste verzekeringsdekking voor klimaat- en wegerelateerde rampen hebben (ongeveer 40-50%), kunnen verschuivingen in de risico's rond deze rampen leiden tot veranderingen in de verzekeringsdekking. Uit een rapport van de EIOPA van de EU (zie [hier](#)) blijkt dat de verzekeringsdekking afneemt wanneer de kans op natuurrampen toeneemt. Zo hebben bijvoorbeeld de bosbranden in Californië en Australië volgens de EIOPA geleid tot wijdverspreide meldingen van problemen met de vernieuwing van verzekeringen. Zie ook onze eerdere notitie ([hier](#)).

Om terug te komen op de analyse van de EC van verliezen op de middellange en langere termijn: intensievere en frequentere overstromingen liggen ten grondslag aan de verwachte toename van rampen in landen in het noordelijk deel van de EU (momenteel 20-30% verzekeringsdekking) en continentale regio's (ongeveer 5-10% verzekeringsdekking), terwijl droogte naar verwachting vooral verantwoordelijk zal zijn voor de hogere verwachte verliezen in mediterrane landen (verzekeringsdekking ongeveer 1-5%).

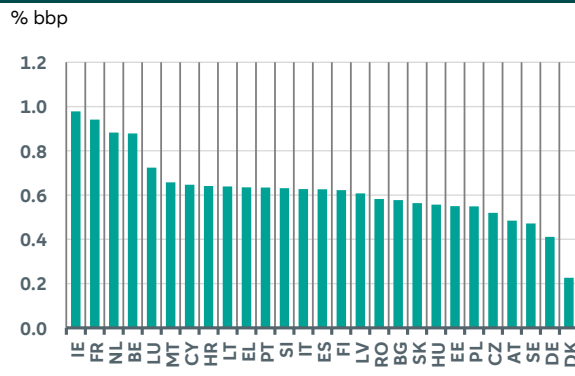
Op het niveau van de individuele landen hebben we schattingen gemaakt van de ondergrens van de potentiële jaarlijkse verliezen door klimaat- en weegerelateerde rampen in twee plausibele scenario's voor de opwarming van de aarde: één voor 2050 (opwarming van de aarde tussen 1,5 en 2,0°C) en het andere voor 2100 (opwarming van de aarde tussen 2,0 en 2,5°C).

Geschatte onverzekerde jaarlijkse verliezen in 2050

Bron: EC, ABN Amro Group Economics

Geschatte onverzekerde jaarlijkse verliezen in 2100

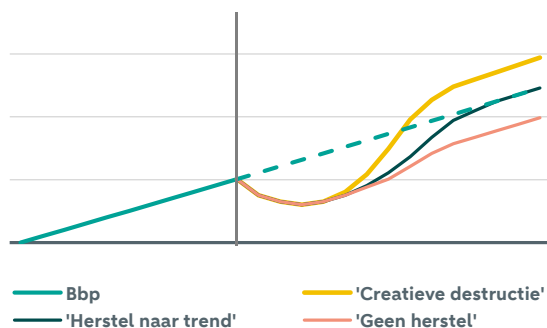

Bron: EC, ABN Amro Group Economics

Wat zijn de gevolgen op langere termijn voor de economische groei?

Klimaat- en weegerelateerde rampen leiden niet alleen tot directe kosten op korte termijn, maar kunnen ook resulteren in economische schade op langere termijn. Dit kan gebeuren via directe en indirecte kanalen die zowel de aanbod- als de vraagzijde van de economie kunnen beïnvloeden. Aan de aanbodzijde kunnen klimaatrampen aanzienlijke gevolgen hebben voor de landbouwsector, de toegang tot natuurlijke hulpbronnen beperken en ook ernstige schade veroorzaken aan gebouwen, technologie en infrastructuur (de vernietiging van fysiek kapitaal). Meer in het algemeen kunnen ze de (binnenlandse en wereldwijde) bevoorrading van bepaalde grondstoffen zoals voedsel en energie verstoren, het arbeidsaanbod verstoren (bijvoorbeeld tijdens hittegolven en overstromingen) en resulteren in kapitaal- en technologieverlies omdat ze investeringen wegtrekken van innovatie naar wederopbouw en vervanging. Aan de vraagzijde van de economie kunnen verliezen van vermogen en financiële activa een impact hebben op de particuliere consumptie en investeringen in vaste activa, maar ook op de wereldhandel en -uitvoer. Bovendien kan onzekerheid over mogelijke toekomstige klimaatrampen de investeringen in vaste activa door bedrijven verminderen en leiden tot hogere besparingen uit voorzorg (verminderde consumptie) door huishoudens. Tenslotte kan de schade worden verergerd via financiële kanalen (toegang tot bankkrediet, aanscherping van de financiële voorwaarden en verzwakte veerkracht van de banksector).

Theoretisch kader: effecten op bbp op langere termijn

Bron: Bank of England

- 1. Creatieve destructie:** na een klimaat- en weegerelateerde ramp volgt een periode van hogere bbp-groei die de economie op een hoger groeipad brengt dan voor de ramp, bijvoorbeeld door hogere vraag naar goederen en diensten omdat verloren kapitaal wordt vervangen of doordat de verstoring van de ramp innovatie stimuleert.
- 2. Herstel naar trend:** na de ramp volgt eerst een periode van trage groei maar daarna volgt een periode van inhaalgroei die het niveau van het bbp terugbrengt naar het niveau van voor de ramp.
- 3. Geen herstel:** na de ramp vertraagt de groei door de vernietiging van productief kapitaal of gebouwen die worden vervangen met gebruik van middelen die anders ingezet zouden worden voor productieve investeringen. In dit geval blijft het bbp groeien op de lange termijn, maar blijft het niveau permanent lager dan het zou zijn geweest bij het groeipad van voor de ramp.

Bron: Bank of England

In het algemeen is men het er in de economische literatuur over eens dat het korte termijn effect van klimaat- en weergeerelateerde rampen op de economische groei negatief is.

Op de middellange tot lange termijn zouden deze rampen echter de economische groei kunnen bevorderen, omdat investeringen voor wederopbouw deel uitmaken van het bbp (een stroomeenheid), terwijl de vernietiging van fysiek kapitaal (een voorraadeenheid) dat niet is. Een rapport van de Bank of England (BoE - zie [hier](#)) geeft een overzicht van de mogelijke gevolgen op de langere termijn van klimaat- en weergeerelateerde rampen op het niveau van het bbp. Er zijn drie verschillende theorieën over de impact op langere termijn (zie theoretisch kader hierboven): 1. Creatieve destructie; 2. Herstel naar trend; en 3. Geen herstel (zie grafiek hierboven). Naast de BoE hebben de Bank for Reconstruction and Development/Worldbank (zie [hier](#)), het Network for Greening the Financial System (NGFS - zie [hier](#)) en de Fed (zie [hier](#)) overzichten gepubliceerd van literatuur en empirisch bewijs over de lange termijn impact van klimaat- en weergeerelateerde rampen op het bbp-niveau. Het empirisch bewijs is gemengd, maar de meeste empirische studies ondersteunen de derde hypothese, 'geen herstel', wat impliceert dat het bbp permanent op een iets lager pad blijft. Een aantal empirische studies vinden een cumulatief verlies van het bbp per hoofd van de bevolking van ruwweg 0,5-1,0% tien jaar na een ernstige klimaat- en weergeerelateerde ramp (boven het 90th percentiel van de schade, wat betekent dat de gemiddelde initiële kosten gelijk zijn aan 4,7% van het bbp). De negatieve impact op de groei van het bbp blijkt over het algemeen aanzienlijk groter te zijn in minder ontwikkelde landen met een relatief laag inkomen per hoofd van de bevolking en een lage verzekeringsdekking. Ook blijkt dat de lange termijn impact van ernstige droogte en bosbranden groter is dan de impact van overstromingen of stormen.

Het Fed-rapport schat ook de impact van rampen met een kleinere initiële schade tussen het 80th en 90th percentiel van de schade. De initiële kosten van deze klimaat- en weergeerelateerde rampen zijn gemiddeld gelijk aan ongeveer 1% van het bbp. Schade van deze omvang is de afgelopen jaren niet ongewoon geweest in Europa. Zo was de initiële schade van de overstromingen in Duitsland en België in juli 2021 gelijk aan respectievelijk 0,9% bbp en 1,1% bbp. De eerste schade van de extreme droogte en hittegolven in Europa in de zomer van 2022 wordt door het EEA geschat op ongeveer 40 miljard euro (gelijk aan ongeveer 0,7% van het gecombineerde bbp van de landen die het zwaarst werden getroffen). Deze twee rampen alleen kunnen over 10 jaar een effect hebben op het niveau van het bbp van ongeveer -0,1 tot -0,2%, waarbij de schade van de droogte en hittegolven waarschijnlijk groter is dan de schade van de overstromingen in Duitsland en België.

DISCLAIMER

Dit document is opgesteld door ABN AMRO. Het is uitsluitend bedoeld om financiële en algemene informatie over economie te verstrekken. De informatie in dit document is strikt vertrouwelijk en wordt u uitsluitend ter informatie verstrekt. Het mag niet (geheel of gedeeltelijk) worden gereproduceerd, gedistribueerd of doorgegeven aan derden of worden gebruikt voor andere doeleinden dan hierboven vermeld. Dit document is informatief van aard en vormt geen aanbod van effecten aan het publiek, noch een uitnodiging tot het doen van een dergelijk aanbod.

Er mag voor geen enkel doel worden vertrouwd op de informatie, meningen, prognoses en aannames in het document of op de volledigheid, nauwkeurigheid of billijkheid ervan. Er wordt door of namens ABN AMRO, haar directeurs, functionarissen, agenten, gelieerde ondernemingen, groepsmaatschappijen of werknemers geen enkele expliciete of impliciete garantie gegeven met betrekking tot de juistheid of volledigheid van de informatie in dit document en er wordt geen aansprakelijkheid aanvaard voor enig verlies dat direct of indirect voortvloeit uit het gebruik van dergelijke informatie. De opvattingen en meningen in dit document kunnen op enig moment wijzigen en ABN AMRO is niet verplicht om de informatie in dit document na de datum van dit document te actualiseren.

Voordat u in een product van ABN AMRO Bank N.V. belegt, dient u informatie in te winnen over de verschillende financiële en andere risico's en mogelijke beperkingen waarmee u en uw beleggingsactiviteiten te maken kunnen krijgen op grond van toepasselijke wet- en regelgeving. Als u na het lezen van dit document overweegt om in een product te beleggen, wordt u geadviseerd om een dergelijke belegging te bespreken met uw relatiebeheerder of persoonlijke adviseur en na te gaan of het betreffende product - gezien de risico's - past binnen uw beleggingsactiviteiten. De waarde van uw beleggingen kan fluctueren. In het verleden behaalde resultaten bieden geen garantie voor de toekomst. ABN AMRO behoudt zich het recht voor om wijzigingen aan te brengen in dit materiaal.

© Copyright 2024 ABN AMRO Bank N.V. en gelieerde bedrijven ("ABN AMRO")